

Suomi maailman kärkijoukoissa: Investoiminen tulevaisuuden laajakaistayhteyksiin

Tietoliikenneyhteyksien kärkimaa Suomi

Suomi tunnetaan kansainvälisesti mobiiliteknologioiden ja edistyksellisten langattomien yhteyksien edelläkävijänä. Tällä hetkellä 4G-verkot kattavat yli 99,8 % väestöstä ja 5G-verkkoja on jo 60 paikkakunnalla. Tavoitteenamme on ylläpitää asemamme tietoliikenneyhteyksien kärkimaanä jatkossakin.

Suomessa viestintäverkkojen kestävyys on todistettu myös kriisiaikoina. Aktiivinen viestintäpolitiikka takaa verkkojen saatavuuden ja kestävyuden myös tulevaisuudessa. Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi lokakuussa 2018 Digitaalisen infrastruktuurin strategian, joka sisältää toimenpiteitä sekä langattoman että kiinteän laajakaistan kehittämiseksi teknologia-neutraalisti. Strategian tavoitteena on edistää viestintäyhteyksien kehittymistä vähintään Euroopan komission tavoitteiden mukaisesti. Euroopan komission tavoitteiden mukaan vuonna 2025 kaikilla kotitalouksilla tulisi olla mahdollisuus käyttää vähintään 100 Mbit/s yhteyksiä. Yhteyden nopeus on voitava kasvattaa yhteen gigabittiin sekunnissa teknologian mahdollistamassa laajuudessa. Tavoitteisiin on sitouduttu myös pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa.

Hallitusohjelman mukaisesti nopeita yhteyksiä rakennetaan ensisijaisesti markkinaehtoisesti ja toissijaisesti julkisen tuen avulla. Lähtökohtana on teknologianeutraalius, eli kiinteiden ja langattomien yhteyksien kehittämisen tulee tapahtua rinnakkain.

Julkinen tuki

Suomi aikoo myös edistää edistyksellisten viestintäyhteyksien kehittämisen rahoittamista EU:n elpymispaketista (recovery and resilience facility, RRF). Rahoitusta voitaisiin kohdentaa esimerkiksi tukiasemayhteyksien kehittämiseen sekä älyliikenteen tarpeisiin väyläverkoissa. Elvytyksen tehokkuuden näkökulmasta on kuitenkin tärkeää, että elvytysraha ei syrjäyttäisi kaupallisia investointeja ja täten vaikuta haitallisesti erittäin kilpailtuun viestintämarkkinaan. Markkinaehtoisen rakentamisen ensisijaisuus pysyy jatkossakin.

Kehittämistarpeet ja tulevaisuuden palvelulupaus

Toimivat viestintäverkot ovat modernin yhteiskunnan perusta ja edellytys kasvavalle digitalisaatiolle. Viestintäverkkojen ja viestintäpalveluiden saatavuus ovat Suomessa hyvällä tasolla tällä hetkellä. Huippunopeat, laadukkaat ja toimintavarmat viestintäyhteydet lisäävät samanarvoisuutta eri alueiden elinkeinoelämän ja kotitalouksien toimintamahdollisuuksissa. Verkkojen rakentamisella on merkittäviä positiivisia vaikutuksia paikallisesti alueiden talou-

teen ja työllisyyteen, mikä vaikuttaa myös kuntien talous- ja työllisyystilanteeseen. Huippunopean laajakaistan saatavuus Suomessa kuitenkin vaihtelee suuresti alueellisesti ja paikallisesti riippuen myös kansalaisten kysynnästä nopeammille yhteyksille. Huippunopealla laajakaistalla tarkoitetaan tässä yhteydessä vähintään 100 Mbit/s latausnopeuden mahdollistavaa yhteyttä. Huippunopea yhteys voidaan toteuttaa esimerkiksi kiinteällä laajakaistalla, mobiiliyhteydellä tai kiinteällä langattomalla laajakaistalla (Fixed Wireless Access).

Edullisten, kattavien, toimintavarmojen ja korkealaatuisten tietoliikenneyhteyksien avulla jokainen kansalainen voi turvata päivittäiset asiointipalvelunsa ja elinkeinonsa. Koronaepidemia on korostanut entisestään tehokkaan ja luotettavan digitaalisen infrastruktuurin välttämättömyyttä yhteiskunnan ja talouden toimintakyvylle sekä liiketoiminnalle. Tulevaisuudessa tietoliikenneyhteyksien nopeus- ja laatuvaatimukset tulevat edelleen kasvamaan kansalaisten ja elinkeinoelämän tarpeiden muuttuessa. Vastataksemme tulevaisuuden vaatimuksiin, viestintäverkkoinfrastruktuuria tulee jatkossakin kehittää siten, että modernin yhteiskunnan edellyttämät huippunopeat laajakaistayhteydet ovat saatavilla kaikilla Suomessa ajasta ja paikasta riippumatta. Myös kaikilla keskeisillä sosioekonomisilla toimijoilla, kuten kouluilla, yliopistoilla, tutkimuskeskuksilla ja liikennekeskuksilla, sekä kaikilla julkisten palvelujen tarjoajilla, kuten sairaaloilla ja hallinnoilla, tulisi olla mahdollisuus käyttää erittäin suuren kapasiteetin yhteyksiä.

Yhteistyö ministeriön, viranomaisten ja toimialan kesken on keskeistä, jotta digiloikkamme otetaan edistään laajakaistainfrastruktuurin kehittymistä osana suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointia ja kilpailukykyä. Taajuuksien käyttöön liittyvät hidasteet esimerkiksi Venäjän rajan aiheuttamien rajoitteiden osalta pyritään ratkaisemaan pikaisesti. Liikenne- ja viestintäministeriö selvittää aktiivisesti mahdollisuuksia uusien matalampien taajuuksien saamista langattoman laajakaistan valtakunnalliseen käyttöön. Myös lupaprosessien keventämistä ja sujuvoittamista jatketaan.

Teleyritykset sitoutuvat edellä mainittujen linjausten mukaisesti digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen seuraavasti:

- Kaikilla kotitalouksilla Suomessa, kaupungeissa ja haja-asutusalueilla, on saatavilla huippunopea riittävän lataus- ja lähetyksenopeuden mahdollistava laajakaistaliittymä, jotta voidaan mahdollistaa yhteiskunnan laaja ja samanarvoinen digitalisaatio. Samalla vapaa-ajanasuntojen laajakaistaliittymien saatavuutta ja kapasiteettia parannetaan.
- Teleyritykset selvittävät liikenne- ja viestintäministeriön virastojen kanssa tulevaisuuden viestintäverkkojen tarpeet älyliikenteen toteuttamiseksi väyläverkostossa
- Liikenne- ja viestintäministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto sekä teleyritykset järjestävät vuosittain sitoumuksen tarkastustilaisuuden, jonka yhteydessä päivitetään tilannekuva huippunopeiden viestintäyhteyksien kehittymisestä, ministeriö esittelee toimenpiteet laajakaistarakentamisen edistämiseksi ja teleyritykset esittelevät toimenpiteet yhteyksien saatavuuden parantamiseksi.